

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG
részére

BUDAPEST
Donáti u. 35-45.
1015

A Tisztelt Alkotmánybíróság	
Ügyszám:	IV/3430-2/2015
Érkezett:	2016 FEBR 22.
Példány:	1
Melléklet:	Ø dl

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Ügyfelem, **VERES ISTVÁN** [redacted] képviseletében, a Debreceni Törvényszék 5.Gf.41.043/2015/5. számú ítélete, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 25. § (4) bekezdése, valamint a 82. § (1) bekezdése, továbbá a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése ellen előterjesztett alkotmányjogi panasz indítvány alapján, a Tisztelt Alkotmánybíróság előtt IV/3430-1/2015. ügyszámon folyamatban lévő eljárásban az alábbi

n y i l a t k o z a t o t

terjesztem a Tisztelt Alkotmánybíróság elé:

A Tisztelt Alkotmánybíróság 2016. január 14. napján kelt felhívásának eleget téve az alkotmányjogi panaszomban foglaltakat az alábbiakkal egészítem ki:

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésének, a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés alapján alkalmazandó Pp. 82. § (1) bekezdésének, valamint az illetékről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdésének m) pontja, mint az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának tényét, és semmisítse meg azt, mivel sérti az Alaptörvény

- XXVIII. cikk (1) bekezdését,
- Állam című fejezetének 28. cikkét,
- XIII. cikk (1) bekezdését,
- B cikkének (1) bekezdését,
- XV. cikk (1) bekezdését, valamint a
- XII. cikkét.

Kérem továbbá a Tisztelt Bíróságot, hogy állapítsa meg a Debreceni Törvényszék 5.Gf.41.043/2015/5. számú ítélete perköltséget megállapító rendelkezésének alaptörvény-ellenességét, és semmisítse meg azt, mivel sérti az Alaptörvény

- XXVIII. cikk (1) bekezdését,
- Állam című fejezetének 28. cikkét,
- XIII. cikk (1) bekezdését,
- B cikkének (1) bekezdését,
- XV. cikk (1) bekezdését, valamint a

• **XII. cikkét.**

1./ A Tisztelt Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására az **Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) és d) pontja**, az indítványozó alkotmányjogi panasz benyújtására vonatkozó jogosultságát az Alkotmánybíróságról szóló **2011. évi CLI. törvény 26. § (1) bekezdése**, valamint az **Abtv. 27. §-a** alapozza meg.

2./ Az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntés a Debreceni Törvényszék 5.Gf.41.043/2015/5. számú ítélete. A megsemmisíteni kért jogszabályi rendelkezés

- a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése,
- a 6/1986. (VI. 26.) IM. rendelet 13. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 82. § (1) bekezdése és
- az illetékről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdésének m) pontja.

3./ Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit az alábbiakban jelölöm meg:

- Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdése (tisztességes eljáráshoz való jog),
- Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése (tulajdonhoz való jog),
- Alaptörvény Állam című fejezetének 28. cikke
- Alaptörvény B cikkének (1) bekezdése (jogállamiság elve)
- Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése (törvény előtti egyenlőség)
- Alaptörvény XII. cikk (munkához való jog, vállalkozáshoz való jog)

4./ Az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényege; valamint annak indokolása, hogy a támadott határozat, és jogszabályi rendelkezések miért ellentétesek az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel, Ügyfelemnek az Alaptörvényben biztosított jogait mennyiben és miért sértik:

• **A tisztességes eljáráshoz való jog:**

Ügyfelem tisztességes eljáráshoz, tulajdonhoz, illetve ésszerű, tisztességes és erkölcsös bírói döntéshez fűződő jogait az Alaptörvény alábbi rendelkezései teremtik meg:

Az Alaptörvény Nemzeti Hitvallás című fejezete értelmében: *„Valljuk, hogy a polgárnak és az államnak közös célja a jó élet, a biztonság, a rend, az igazság, a szabadság kiteljesítése.”*

Valljuk, hogy néपालom csak ott van, ahol az állam szolgálja polgárait, ügyeiket méltányosan, visszaélés és részrehajlás nélkül intézi.”

Az Alaptörvény Szabadság és Felelősség című fejezetének XXIV. cikke értelmében: *„(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.”*

Az Alaptörvény az Állam című fejezetének 28. cikke értelmében: *„A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a jónak és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak”.*

Az Alaptörvény a tisztességes eljáráshoz való jogot a XXIV. cikkben túl a XXVIII. cikkben is szabályozza.

Az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdése értelmében: *Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.*

Az emberi jogot védő fórumok szerint a fair trial olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csak megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás méltánytalan, avagy nem tisztességes. A **Tisztelt Alkotmánybíróság 6/1998. (III.11.) határozatában utalt arra, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog abszolút jog, amellyel szemben nem létezik mérlegelhető más alapvető jog alkotmányos cél, mert már maga is mérlegelés eredménye.** A tisztességes eljárás követelménye a bírósági ügyek intézése során túlmutat az eljárás legalitásán. Az Alaptörvény XXIV. cikkének és XXVIII. cikkének érvényesüléséhez nem elegendő az, ha a bíróságok az ügyek elbírálása során betartják a konkrét jogszabályokat, hanem az is szükséges, hogy a jogszabályok megfelelő értelmezésével a bíróságok segítsék az alapvető jogok érvényesülését. Álláspontom szerint ellentétes a tisztességes eljárás követelményével az a jogalkalmazás, amely ellehetleníti a fél számára jogainak érvényesülését.

Az rendelkezéseivel és szellemiségével, hiszen Ügyfelem – mint II. rendű alperes - a perre okot nem adott, az elsőfokú bíróság ítéletével szemben fellebbezést nem nyújtott be, az I. rendű alperes személyes illetékmentességére tekintettel a bíróság az eljárás során le nem rótt illeték Alaptörvény idézett rendelkezései értelmében a Debreceni Törvényszék eljárása ellentétes az alaptörvény legalapvetőbb, alapelvi szintű célkitűzéseivel, illetve szellemiségével, hiszen döntésével gyakorlatilag szentesíti azt az állapotot, hogy Ügyfelem felróható, károkozó magatartása nélkül, az I. rendű alperes által elkövetett jogsértésre hivatkozással Ügyfelemet kötelezze a bíróság az ítéletben megállapított perköltség és illeték megfizetésére. A Debreceni Törvényszék döntése továbbá méltánytalan és igazságtalan helyzetet teremt, mely nyilvánvalóan ellentétes az Alaptörvény idézett megfizetésére, valamint a perköltség megfizetésére mégis Ügyfelemet kötelezte.

- **A tulajdonjog alkotmányjogi védelme:**

Az Alaptörvény XIII. cikkének (1) bekezdése értelmében „*Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.*”

Az alapjogok rendszerében a tulajdonjognak kitüntetett szerepe van, amennyiben biztosítja a tulajdonos cselekvési szabadságát a gazdasági viszonyokban. A 64/1993. (XII.22.) AB határozat megállapítása szerint: „*Az Alkotmány a tulajdonhoz való jogot, mint az egyéni cselekvési autonómia hagyományos anyagi alapját részesíti alapjogi védelemben. Az alkotmányos védelemnek úgy kell követnie a tulajdon társadalmi szerepének változását, hogy közben ugyanezt a védelmi feladatot elláthassa.*”

A nemzetközi dokumentumok közül szinte valamennyi kitér a tulajdonhoz való jogra. Így említhető az ENSZ deklarációja, amely szerint a tulajdonhoz való jog lehet egyéni, illetve kollektív jog, illetve kimondja, hogy a tulajdonától senkit nem lehet megfosztani. Hasonló követelményeket rögzít az Emberi Jogok Európai Egyezményéhez fűzött Első kiegészítő jegyzőkönyv, amely szerint minden természetes vagy jogi személynek joga van javai tiszteletben tartásához. Senkit sem lehet tulajdonától megfosztani, kivéve, ha ez közérdekből és a törvényben meghatározott feltételek, valamint a nemzetközi jog általános elvei szerint történik. Az Európai Unió Alapjogi Chartája szintén az örökléshez való joggal együtt említi a tulajdonhoz való jogot. Kimondja, hogy *mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogszerűen szerzett tulajdonát birtokolja, használja, azzal rendelkezzen, és azt örökül hagyja.* Tulajdonától senkit sem lehet megfosztani, kivéve, ha ez közérdekből, a törvényben meghatározott esetekben és feltételekkel, valamint az ezáltal elszenvedett veszteségeikért kellő időben fizetett méltányos összegű kártalanítás mellett történik. A tulajdonhoz való jog alapvető jog, amelyre

irányadó az I) cikk rendelkezése, valamint a jogegyenlőség és megkülönböztetés tilalmának követelménye.

Álláspontom szerint a támadott rendelkezések, valamint a Debreceni Törvényszék hivatkozott ítélete Ügyfelem tulajdonhoz való jogát sérti, hiszen alapot teremt Ügyfelem jogos pénztulajdonától történő megfosztására. Ügyfelem felróható, károkozó magatartása nélkül, hiszen a törvényszék ítéletében megállapított perköltség és illeték – amely megfizetésére Ügyfelemet kötelezte a bíróság – Ügyfelem jogos pénztulajdonát csökkenti. Az Ügyfelem terhére utólagosan kirótt eljárási illetékek megfizetésére való kötelezés olyan módon sérti Ügyfelem tulajdonhoz való jogát, hogy kötelezi őt olyan illeték megfizetésére, amelyre az eljárás addigi szakaszában nem számíthatott, hiszen a vállalkozói szerződés érvénytelensége nem az ő felróható, károkozó magatartása következtében következett be. Mivel az illetékfizetésre való kötelezéssel Ügyfelem csak a hivatkozott a másodfokú ítéletben szembesült először, így ez ügyben jogorvoslati lehetőség illetné meg az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése alapján, miszerint "*Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.*"

A Tisztelt Alkotmánybíróság töretlen gyakorlatából jól körülhatárolható az alkotmányos tulajdonvédelem köre, amely alapján a tulajdonhoz való jog alapvető jelentőségű polgári jog és fontos szociális jog is, hiszen az emberi szükségletek kielégítésének egyik jogcíme. Az emberi méltóságnak megfelelő életszínvonal egyik forrása ugyanis a magántulajdonhoz való jog, azaz jogcím mások kizárására egy jogilag védett igény tekintetében. A Debreceni Törvényszék ítéletében alapot ad arra, hogy Ügyfelemet vagyonától, jövedelmétől megfoszassák, ezáltal megélhetését veszélybe sodorják, életének munkáját tönkre tegyék.

- **Törvény előtti egyenlőség:**

Az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése értelmében: „*A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.*”

Minden ember jogképes, továbbá a törvény előtt mindenki egyenlő. A törvény előtti egyenlőség elsősorban a jogalkalmazásra irányadó elvként értendő, a jogi szabályozás mindenkire egyformán vonatkozik. A törvény előtti egyenlőség alkotmányi párja az eljárási jogok között rögzített bíróság előtti egyenlőség. A jogrendszer normáinak alkotmányossági megítélése (az alkotmánybíráskodás elterjedése) azonban sajátos értelmet adott a törvény előtti egyenlőség fogalmának, tágította azt. Immár nem csak szó szerint – azaz a jogalkalmazásra – értendő, hanem magára a jogalkotásra is vonatkozik; azt a követelményt támasztja a jogalkotás (törvényalkotás) elé, hogy tartsa tiszteletben a jogegyenlőséget. A törvény előtti egyenlőség fogalmának tág értelmezésébe ezáltal a jogegyenlőséget garantáló alkotmányi rendelkezések megtartási kötelezettsége is benne foglalatik.

Az egyenlőséget a törvény nemcsak a bíróság előtti egyenlőségként, hanem annál általánosabban fogalmazza meg. Az általános jogegyenlőségi szabály mellett külön rögzíti azt is, hogy az alapvető jogokat mindenki számára bármely megkülönböztetés nélkül kell biztosítani.

A jogképesség általánossága tehát szoros összefüggésben áll az egyenlőség és egyenjogúság követelményével, amelynek másik oldala a diszkrimináció tilalma. Ezen jogok egyben minden más alapjoggal is összefüggenek, ugyanakkor mégsem minden megkülönböztetés tilalmazott általános jelleggel, hiszen bizonyos esetben az államnak kötelezettsége pozitív diszkriminációt alkalmazni. A megkülönböztetés tilalma arra vonatkozik, hogy a jognak mindenkit egyenlőként (egyenlő méltóságú személyként) kell kezelnie, azaz az emberi méltóság alapjogán nem eshet csorba, azonos tisztelettel és körültekintéssel, az egyéni szempontok azonos mértékű figyelembevételével kell a jogosultságok és a kedvezmények elosztásának szempontjait meghatározni. Bár a társadalmi egyenlőség mint cél, mint társadalmi érdek, megelőzhet egyéni érdekeket, de nem kerülhet az egyén alkotmányos jogai elé. [9/1990. (IV. 25.) AB határozat] Ugyanezt erősíti meg egy későbbi döntés is: a jogegyenlőség nem

jelenti a természetes személyeknek a jogon kívüli szempontok szerinti egyenlőségét is. Az ember, mint a társadalom tagja hivatása, képzettsége, kereseti viszonyai stb. szerint különbözhet és ténylegesen különbözik is más emberektől. Az állam joga - s egyben bizonyos körben kötelezettsége is -, hogy a jogalkotás során figyelembe vegye az emberek között ténylegesen meglévő különbségeket. [61/1992. (XI. 20.) AB határozat]

Álláspontom szerint a hivatkozott jogszabályi rendelkezések alkalmazásával és így a Debreceni Törvényszék hivatkozott döntésével sérült az Alaptörvényben rögzített törvény előtti egyenlőség elve. A bíróság előtt két gazdasági szereplő állt. A perben a közbeszerzésre vonatkozó szabályokat az I. rendű alperes szegte meg, azonban az ahhoz fűződő joghátrányok jelentős része mégis Ügyfelünk, a II. rendű alperes oldalán jelentkeztek [redacted] Kft., mint II. rendű alperes tárgyi illetékmentességi jogára tekintettel.

Az illetékről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdésének m) pontja értelmében: „Teljes személyes illetékmentességben részesül: a közhasznú, kiemelkedően közhasznú nonprofit gazdasági társaság, a közhasznú szociális szervezet”

Álláspontom szerint azzal, hogy a fenti jogszabályhelyre, valamint a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 82. § (1) bekezdésére tekintettel az alkotmányjogi panasszal érintett bírósági eljárás során keletkezett illetékeket kizárólag - az ügyben teljesen jóhiszeműen, tisztességesen eljáró - Ügyfelünknek kell viselnie, sérti a törvény előtti egyenlőséget is, hiszen a jogalkotó a [redacted] Korlátolt Felelősségű Társaság illetékmentességet lehetővé tevő jogszabályi rendelkezéssel a - mellérendelt pozícióban lévő felek között - tesz indokolatlan különbséget a bírósági eljárás során. Az I. rendű alperes ebben a jogviszonyban nem egy karitatív szervezet, hanem piaci szereplő, amely piaci körülmények között rendelt meg egy szolgáltatást egy egyébként tőkeszegény és kiszolgáltatott helyzetű vállalkozástól. Ezért álláspontom szerint ezekben a gazdasági ügyekben teljesen indokolatlan és az Alaptörvény törvény előtti egyenlőségre vonatkozó rendelkezésével ellentétes az illetékről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdésének m) pontja, amely kimondja a nonprofit gazdasági társaságok teljes személyes illetékmentességét.

- **A munkához való jog, vállalkozáshoz való jog**

Az Alaptörvény XII. cikke értelmében: „(1) Mindenkinek joga van a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, valamint a vállalkozáshoz. Képességeinek és lehetőségeinek megfelelő munkavégzéssel mindenki köteles hozzájárulni a közösség gyarapodásához. (2) Magyarország törekszik megteremteni annak feltételeit, hogy minden munkaképes ember, aki dolgozni akar, dolgozhasson.”

Az Alaptörvény mindenki számára adottnak tételezi azt a lehetőséget, hogy maga döntsön arról, mely hivatás gyakorlásával kívánja - a megfelelő ismeretek birtokában, a hivatás gyakorlásához szükséges feltételek teljesítése mellett - képességeit kibontakoztatni és a megélhetéshez szükséges javakat elérni. Ugyancsak elismeri az arra való jogot, hogy bárki önállóan vagy másokkal társulva vállalkozási formában végezze a fenti tevékenységeket, vegyen részt a gazdasági életben. Az egyén és a közösség részére egyaránt hasznot hajtó, tevékeny lét ugyanakkor nem pusztán mindenki részére biztosítandó jog, hanem a társadalom és az állam működésének záloga, ezért az arra való törekvést, mint elvárást az Alaptörvény ekként is rögzíti. Államcélként tűzi ki továbbá, hogy a munkalehetőségek hiánya minél kevésbé képezhesse gátját a fentiek megvalósulásának.

A munkához való jog szoros összefüggésben áll az Alaptörvény M) cikke kapcsán kifejtettekkel. Történelmi eredője a szerződési szabadság, illetve a vállalkozáshoz való jog, amelyek egyenrangú felek mellérendeltségen alapuló jogviszonyát jelentették.

A munkához (foglalkozáshoz, vállalkozáshoz) való alapjog a szabadságjogokhoz hasonló védelemben részesül az állami beavatkozások és korlátozások ellen. E korlátozások alkotmányossága azonban más-más mérce alapján minősítendő aszerint, hogy a foglalkozás gyakorlását vagy annak szabad megválasztását korlátozza-e az állam, s az utóbbin belül is különbözik a megítélés az adott foglalkozásba kerülés szubjektív, illetve az objektív korlátokhoz kötésének megfelelően. A munkához (foglalkozáshoz, vállalkozáshoz) való jogot az veszélyezteti a legsúlyosabban, ha az ember az illető tevékenységtől el van zárva, azt nem választhatja.

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a vállalkozás joga a foglalkozás szabad megválasztásához való alkotmányos alapjog egyik aspektusa, annak egyik, a különös szintjén történő megfogalmazása. [54/1993. (X. 13.) AB határozat]

Álláspontom szerint a Debreceni Törvényszék hivatkozott döntése sérti Ügyfelem munkához való jogát. A munkához való jognak ugyanis van egy szociális vetülete, amely szerint a munkavállalók (aminek fogalmába tágabb értelemben beletartoznak a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony keretében foglalkoztatott személyek is) munkájukért a munka minőségének és mennyiségének megfelelő jövedelemre jogosultak. Az I. rendű alperes felróható magatartásának következményeként azonban e jövedelemtől Ügyfelem elesett, ráadásul a törvény - az illetékmentességre vonatkozó szabályokon keresztül - kiemelt, "kvázi állami" pozícióba helyezte a nonprofit kft.-ket, amelyeknek - kiemelt és kivételezett pozíciójukra is tekintettel - fokozottan ügyelniük kellene a velük munkavégzésre irányuló jogviszonyban állók fair díjazására.

A Debreceni Törvényszék hivatkozott ítéletével sérült Ügyfelem Alaptörvényben rögzített vállalkozáshoz való joga is, ugyanis az Alaptörvény M) cikk (1) bekezdése szerint „Magyarország gazdasága az értékteremtő munkán és a vállalkozás szabadságán alapszik. (2) Magyarország biztosítja a tisztességes gazdasági verseny feltételeit.” Az illetékmentességre vonatkozó rendelkezések - a bíróság előtti eljárásban - jelentősen torzítják a tisztességes gazdasági versenyt, az illetékmentességi joggal az állam a nonprofit kft.-ket kivételezett helyzetbe hozta egy polgári jogi jogviszonyban ez a kivételezett helyzet erősen versenytorzító hatású.

A másodfokú bíróságként eljáró Debreceni Törvényszék 5.Gf.41.043/2015/5. számú ítéletével meghozott bírói döntés, fent hivatkozott megsemmisíteni kért kitételeit nem tudom elfogadni, mert alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásán és alaptörvény-ellenes jogértelmezésen alapulnak. Az Alaptörvény 28. cikkében rögzítettekkel, miszerint "A bíróságok a jogalkalmazás során. a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak."

Egységes, szükségképpen pertársaságról több alperes együttes perlése esetében a Pp. 51. § a) pontja szerint akkor van szó, ha a per tárgya olyan közös jog, illetőleg olyan közös kötelezettség, amely csak egységesen dönthető el, vagy ha a perbe hozott döntés a pertársakra, a perben való részvétel nélkül is kiterjedne. Az egységes pertársaság esetén a Pp. 52. § (1) bekezdéséből kitűnően a pertársak függőségének elve érvényesül, mivel azonos jogi érdekkel és érvekkel vesznek részt az eljárásban, az egyik pertárs cselekménye kihat a másik pertársra is, az nem bírálható el a másik perbeli cselekményétől függetlenül. A szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított eljárás az alperesek olyan, egymás közötti szerződéses viszonyából eredő közös jogról és kötelezettségről is rendelkezik, amely csak egységesen bírálható el, így az alperesek a Pp. 51. §-ának a) pontja szerinti egységes pertársaknak minősülnek. Ügyfelem, mint II. rendű alperes peres perben állása jelen alkotmányjogi panasszal érintett peres eljárásban arra tekintettel volt kötelező, mivel a vállalkozási szerződés - amely érvénytelenségének megállapítását a felperes kérte - az I. rendű alperes, valamint a II. rendű alperes között jött létre.

A fentiek ellenére Ügyfelemnek az I. rendű alperessel létrejött vállalkozási szerződés érvénytelenségi okára – a közbeszerzési jogsértésre – nem volt tudomása, hogy a szerződés megkötésével közbeszerzési jogsértés kerül megvalósításra. A közbeszerzési eljárás lefolytatása az I. rendű alperes feladata volt. Ügyfelem – mint II. rendű alperes – tehát a perre okot nem adott, az elsőfokú bíróság ítéletével szemben fellebbezést nem nyújtott be, amelyre tekintettel álláspontom szerint a II. rendű alperes perköltségben történő marasztalásának és eljárási illeték megfizetésére kötelezésének nincs helye. Ügyfelem álláspontja szerint az I. rendű alperes személyes illetékmentességére tekintettel a II. rendű alperes le nem rótt illeték megfizetésére történő kötelezése, valamint a II. rendű alperes perköltség megfizetésére történő kötelezése jogellenes és alaptörvénybe ütköző.

A kényszerű pertársakat a perköltség megfizetésére egyetemlegesen kell kötelezni. [Pp. 82. § (1) bek.] A perköltség fizetése egyetemlegesen kötelezhető pertársak az illeték megtérítésére is egyetemlegesen kötelesek még akkor is, ha bármelyikükkel szemben az ellenérdekű fél a perköltségről lemond, illetőleg ha bármelyikük a követelést az első tárgyaláson azonnal elismeri (BH1984. 23.). Az a perköltség, amely kizárólag a pertársak egyikének a perbeli cselekménye folytán merült fel, a többi pertársat nem terheli [82. § (1)-(2) bek.].

Az Alaptörvény idézett rendelkezései értelmében a fenti jogszabályhely, valamint a törvényszék eljárása ellentétes az Alaptörvény legalapvetőbb, alapvető szintű célkitűzéseivel, illetve szellemiségével, hiszen döntésével gyakorlatilag szentesíti azt az állapotot, hogy az állam kizsákmányolja és megsarcolja egy egész életében becsületesen dolgozó tisztességes állampolgárt egy olyan, az I. rendű alperes által elkövetett jogsértésre hivatkozással, amelyről Ügyfelemnek nem volt tudomása és annak bekövetkezésére nem volt hatása és a perben kényszerű pertársként vett részt.

A Pp. 24. §-ának (1) bekezdése szerint a pertárgy értékének megállapításánál a keresettel érvényesített követelés vagy más jog értéke irányadó. Ez a rendelkezés nem csupán marasztalásra irányuló keresetekre irányadó. Az Itv. 39. §-a szerint a polgári eljárásokban az illeték alapja főszabályként az eljárás tárgyának az eljárás megindításakor fennálló értéke (jogorvoslati eljárásban a vitássá tett követelés vagy követelésrész értéke) az Itv. 39. §-ának (3) bekezdése pedig arról rendelkezik, hogy milyen összeg minősül az illeték számításának alapjául akkor, ha az eljárás tárgyának értékét nem lehetne megállapítani, és a törvény sem tartalmazza az ott írtaktól eltérő rendelkezést. Arról azonban, hogy mikor kell az eljárás tárgyának értékét meghatározhatatlannak tekinteni, tételes jogszabályi rendelkezést sem a Pp., sem az Itv. nem tartalmaz. **A bírói gyakorlat során alakult ki az az egységes álláspont, hogy a szerződés létrejöttének vagy érvénytelenségnek megállapítása iránti perben a pertárgy értékét a szerződésben kikötött ellenszolgáltatással egyező értéken kell megállapítani,** továbbá, hogy ha a megállapítási kereset valamilyen összegű tartozás fennállásának vagy fenn nem állásának megállapítására irányul, akkor a per tárgyának értékét a tartozás összegében kell megállapítani. (BH1997. 411. számú jogeset.) Álláspontom szerint jelen alkotmányjogi panasszal érintett eljárásban a pertárgy értékének a szerződésben kikötött ellenszolgáltatással egyező értéken történő meghatározása alaptörvény-ellenes, sérti a tulajdonhoz való jogot, valamint a tisztességes eljáráshoz való jogot. A II. rendű alperes tisztességgel teljesítette a szerződéses kötelezettségét, amelyért jogosult volt a szerződésben meghatározott ellenértékre, amelyet a bíróságok ítélete alapján csökkent egy olyan per költsége, valamint állam javára járó illeték, amely a II. rendű alperes érdekkörén kívül álló okból indult, arra és a per alapját képező jogsértő helyzet kialakulására érdemi befolyása nem volt.

Debrecen, 2016. február 8.

Tisztelettel:

